

The Real Story of the Jews in Egypt

1. Hints

2. Explicit proof

Where were the Jews in Egypt?

וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן וַיֵּאָחֲזוּ בָּהּ וַיִּפְּרוּ וַיִּרְבּוּ מְאֹד:

Thus Israel settled in the country of Egypt, in the region of Goshen; they acquired holdings in it, and were fertile and increased greatly.

That was Joseph's idea but now in Shemot:

וַיִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׁרְצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעֲצֻמוּ בְּמֵאֹד מְאֹד וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ אֹתָם: (פ)

But the Israelites were fertile and prolific; they multiplied and increased very greatly, so that the land was filled with them.

Moses the Egyptian

וַיְהִי בַדֶּרֶךְ בַּמִּלּוֹן וַיִּפְגְּשֵׁהוּ יְהוָה וַיִּבְקֹשׁ הַמֵּיתוֹ:

At a night encampment on the way, the LORD encountered him and sought to kill him.

Rashi: AND HE SOUGHT TO PUT HIM TO DEATH — the angel sought etc., because he had not circumcised his son Eliezer; and because he had showed himself remiss in this, he brought upon himself the punishment of death. It has been taught in a Boraitha (Nedarim 31b): Rabbi José said: God forbid that this was so; Moses had not been remiss in this duty; but he thought, “If I circumcise him and immediately proceed on the journey, the child’s life will be in danger for three days. If, on the other hand, I circumcise him and wait three days — the Holy One, blessed be He, has commanded me,

Moses the Egyptian

וַתֹּאמְרוּן אִישׁ מִצְרִי הִצִּילֵנוּ מִיַּד הָרֹעִים וְגַם־דָּלָה דָּלָה לָנוּ וַיִּשְׁק אֶת־הַצֹּאן:

They answered, “An Egyptian rescued us from the shepherds; he even drew water for us and watered the flock.”

Bekhor Shor

:איש מצרי. על עניין לבישתו ועל הלשון הכירו אותו כי ממצרים הוא

Shemot Rabbah 1, 30: It's about lashon hara

R. Alexandri: Moshe would wonder to himself and say: "what was Israel's sin, for which they became more enslaved than all other nation?" When he heard his [the Hebrew who struck his fellow's] words, he [Moshe] said: "such Lashon Harah [evil tongue] is amongst them, how would they be worthy of redemption?". And so he [Moshe] said: "Surely the thing is known" - now I know what is the cause of their enslavement....

Moses' skepticism

WHO AM I? — Of what importance am I that I should speak with monarchs?

וְכִי אוֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל AND THAT I SHOULD BRING FORTH THE CHILDREN OF ISRAEL — and even if I am of sufficient importance for this, how has Israel merited that a miracle should be wrought for them and that I should bring them forth from Egypt?

Ezekiel 20

Say to them: Thus said the Lord GOD: On the day that I chose Israel, I gave My oath to the stock of the House of Jacob; when I made Myself known to them in the land of Egypt, I gave my oath to them. When I said, “I the LORD am your God,”

that same day I swore to them to take them out of the land of Egypt into a land flowing with milk and honey, a land which I had sought out for them, the fairest of all lands.

I also said to them: Cast away, every one of you, the detestable things that you are drawn to, and do not defile yourselves with the fetishes of Egypt—I the LORD am your God.

cont'd

But they defied Me and refused to listen to Me. They did not cast away the detestable things they were drawn to, nor did they give up the fetishes of Egypt. Then I resolved to pour out My fury upon them, to vent all My anger upon them there, in the land of Egypt.

But I acted for the sake of My name, that it might not be profaned in the sight of the nations among whom they were.

Midrash Tanchuma

ואף שבטו של לוי נתנו נפשם על קדוש שמו יתברך שלא תבטל התורה, שבשעה שהיו ישראל במצרים מאסו בתורה ובמילה, והיו כולם עובדים עבודת גלולים, שכן יחזקאל מוכיח (יחזקאל כ') וימרו בי ולא אבו לשמע אלי וגו'... אבל שבטו של לוי כולם צדיקים היו, והיו עושין את התורה, שנאמר (דברים ל"ג) כי שמרו אמרתך זו תורה, ובריתך ינצורו זו המילה... (בהעלותך ח)

When Moshe met the Jews were they this bad?

Redak

כי משבא אליהם משה רבינו עליו השלום בשליחות האל לא החזיקו במעשיהם הרעים שהרי אמר ויאמן העם וישמעו כי פקד ה' את בני ישראל והאמינו במשה מפני האותות שעשה לעיניהם ולא עשו כן הנביאים הראשונים ובדברי רבותינו ז"ל כי אף משבא אליהם משה רבינו עליו השלום בשליחות האל היו בהם רשעים ולא שבו מדרכם הרעה ואותם מתו בג' ימי אפילה כדי שלא יראו:המצריים במפלתם וישמחו להם

but that they had been the architects of their own misfortune, and that if it had not been for G'd's oath to the patriarchs, they would have perished there. Apparently, G'd had sent prophets to them prior to Moses, warning them of what might happen, but they had turned a deaf ear to such warnings. This is why Moses, aware of this, said to G'd that He should send another prophet, as He had been in the habit of doing, **שלח נא ביד תשלח** (Exodus 4,13). This is also what the prophet Ezekiel had in mind in the paragraph that we have referred to earlier. All of this demonstrates that when Avram asked in verse 8 of this chapter **במה אדע כי אירשנה**, which we explained as his concern that G'd's promise might not become actual due to some sin of his offspring, he was quite justified in worrying about such a scenario. It also explains still better G'd's answer and His statement that He gave Avram a lot of credit for believing G'd's assurance that in spite of his fears the promise would be carried out in due course. G'd's answer to Avram contained an acknowledgement that He was aware that the Israelites would indeed sin in Egypt, but also the fact that He would punish them there but not annihilate them, so that

Rashi, the rabbinic view

But they rebelled against Me They are the wicked, the majority of Israel, who died in the three days of darkness, as it is said (Exod. 13:18): “and the children of Israel went out of Egypt, (חֲמִשִּׁים)”one out of fifty, and some say, one out of five hundred.

The Israelites went out chamushim

Rashi

Another explanation of חֲמִשִּׁים is: only one out of five (חמשה) went forth from Egypt, and four parts of the people died during the three days of darkness because they were unworthy of being delivered (Mekhilta d'Rabbi Yishmael 13:19:3; cf. Rashi on 10:22). (one mss: ⅕,000)

Rashi 10, 22: And why did He bring darkness upon them? Because there were wicked people amongst the Israelites of that generation who had no desire to leave Egypt, and these died during the three days of darkness so that the Egyptians might not see their destruction and say, “These, (the Israelites) too have been stricken as we have”.

Zohar Vaera

כשיצאו ישראל ממצרים, לא היו יודעים את הקב"ה, כיון שבא אליהם משה, למד אותם מצוה ראשונה הזו, שכתוב, וידעתם כי אני ה' אלקיכם המוציא אתכם וגו', ולולא מצוה הזו לא היו ישראל נאמנים לה', (גם אחר) כל אלו הנסים והגבורות שעשה להם הקב"ה במצרים, לאחר שידעו מצוה זו בדרך כלל, נעשו להם נסים וגבורות, (שכבר היו בטוחים, שיאמינו בה' על ידיהם) ... (וארא נז)

Zohar

ישראל שהיו תחת שיעבודם של המצרים היו מתקרבים להם ולומדים מהם, והיו טועים אחריהם, וזה שאמר כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו, וכתוב ולא יזבחו עוד את זבחיהם לשעירים וגו', למדנו בשעה שהיו מקריבים להם על פני השדה, והיו מכינים את הדם ומקריבים קרבנותיהם, היו מתאספים כל אלו המינים הרעים... (אחרי רנ)

Rashi ibid.

AFTER THE DEEDS OF THE LAND OF EGYPT... [SHALL YE NOT DO] — This tells us that the deeds of the Egyptians and the Canaanites were more corrupt than those of all other nations, and that the district of Egypt in which the Israelites had resided (אשר ישבתם בה) was even more corrupt than all the rest of Egypt (Sifra, Acharei Mot, Section 8 3).

Ramchal

וכשישראל היו במצרים היו שקועים ומלוכלכים במ"ט שערי טומאה, והוצרכו לצאת מהם, ורצה הקב"ה להוציא את ישראל מהם ולהכניע המ"ט שערי טומאה בהדרגה, על ידי שהאיר עליהם כנגד כל שער טומאה את שער הקדושה המקביל בכל יום ויום שבין א' דפסח ושבועות, ותיקון זה מתעורר בכל שנה על ידי ספירת מ"ט ימים לעומר... (חוקר ומקובל פרק יח)

Sefat Emet

מעתי מפי מו"ז ז"ל מה דכתיב כשלחו כלה גרש יגרש, דאיתא בשם האר"י ז"ל שלא הספיק בצקם וכו', שיש נ' שערי טומאה, ואילו נשתהו עוד רגע אחד היו נכנסין לשער הנ', והקדים הקב"ה לגאלנו. ואמר הוא ז"ל כי אף על פי כן אם היו חס ושלום מגיעין לשער הנ' היה מפלה לגמרי לכל הסט"א, כי הלא הכל נברא בעבור בני ישראל, והרשעים הרגישו זאת, לכן כשהגיע לסוף מדריגתן כלה גרש יגרש, שהבינו שלא יהיה תקומה למפלתן... (פסח תרנ"ד)

ענין

Seforno

וכך כותב ספורנו בפירושו לבר' טו יג:

ועם זה הגיד קורות השעבוד והענוי העתידים אז לקצת דורות מזרעו
בסבלותם, כי אמנם זה לא קרה להם בדורות הצדיקים, שכל זמן שהאחד
מן השבטים קיים - לא התחיל השעבוד, אבל קרה כאשר העוו את דרכם,
כמו שהעיד הנביא באומרו: 'וימרו בי ולא אבו לשמע אלי, איש שקוצי
עיניהם לא השליכו ואת גלולי מצרים לא עזבו, ואמר לשפך חמתי
עליהם לכלות אפי בהם בתוך ארץ מצרים' (יח' כ ח).

Redak, Gen. 15, 13

The harshness of the slavery in Egypt was a punishment for the Israelites having abandoned the traditions of their fathers, having reverted to idolatry, having violated the covenant between G'd and Avraham, and not even having circumcised their male children. According to Ezekiel 20,7-8 and 9, the Israelites in Egypt had actually been guilty of utter annihilation for forsaking this covenant, and if G'd nonetheless redeemed them, this was for the sake of His name, not because they had deserved it. Having sworn to Avraham that He would redeem his offspring from the country in which they would be enslaved, we must view the Exodus as primarily an exercise of preserving G'd's image. G'd had told Moses already in Exodus 6,8 that He had sworn an oath to Avraham, etc. Such statements are meant to demonstrate that the Israelites while in Egypt had not been forsaken by G'd, that He had not overlooked what was happening to them,

Redak cont'd

eventually they would leave from there with great riches. The redemption would occur after their punishment had run its course. [Perhaps, in support of our author's theory, we might add that the word וגם, "and also," in our verse, which appears strange since we had not been told who else had been judged and punished, refers to the Jewish people, who by that time had received their punishment in full, so that the remnant, the 20% of whom Rashi speaks on Exodus 13,18 (וחמושים) were entitled to redemption after risking their lives by slaughtering the lamb and circumcising themselves. Ed.]

Modern scholar

Maybe idolatry was the reason for the length not for the slavery to begin with

On the other hand, Mechilta

ויצא בן אשה ישראלית, להודיע שבחן של ישראל, שלא היה ביניהם אלא זה, ופרסמו הכתוב, ועליהם מפורש בקבלה, גן נעול אחותי כלה וגו', גן נעול אלו הזכרים, גל נעול מעין חתום אלו הנקבות, ורבי נתן אומר גן נעול אלו הנשואות, גל נעול מעין חתום אלו הארוסות... ומנין שלא נחשדו על לשון הרע והיו אוהבין זה את זה, תלמוד לומר ושאלה אשה משכנתה וגו', כבר היה בידם י"ב חודש, ואי אתה מוצא אחד מהם שהלשין על חברו. ומנין שלא שינו שמם, כשם שמייחסן בירידתן שנאמר ראובן שמעון וגו', כך מייחסן בעלייתן, שנאמר ויתילדו על משפחותם לבית אבותם. ומנין שלא שינו את לשונם, שנאמר כי פי...המדבר אליכם, ואומר ויאמרו אלקי העברים נקרה עלינו

Midrash Shir Hashirim

בשיר השירים בפסוק גן נעול רב הונא בשם בר קפרא, בזכות ד' דברים נגאלו ישראל ממצרים, בזכות שלא שינו שמם, את לשונם, לא אמרו לשון הרע ולא נמצא שהלשין על חברו, ולא נמצא אחד מהם פרוץ בערוה.

Are these two ideas in conflict?

Why no chametz?

The **first-known leavened bread** made with semi-domesticated yeast dates back to around 1000 B.C. in Egypt, according to Miller. However, scholars debate the exact origin, as evidence suggests that Mesopotamians also produced yeast-risen bread, Rubel said.

Why the similarities?

You must destroy all the sites at which the nations you are to dispossess worshiped their gods, whether on lofty mountains and on hills or under any luxuriant tree.

Tear down their altars, smash their pillars, put their sacred posts to the fire, and cut down the images of their gods, obliterating their name from that site.

Seven days you shall eat unleavened bread; on the very first day you shall remove leaven from your houses, for whoever eats leavened bread from the first day to the seventh day, that person shall be cut off from Israel.

II Kings 23 Josiah

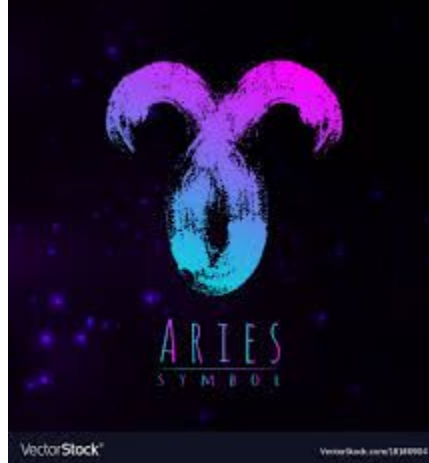
Now the passover sacrifice had not been offered in that manner in the days of the chieftains who ruled Israel, or during the days of the kings of Israel and the kings of Judah.

Only in the eighteenth year of King Josiah was such a passover sacrifice offered in that manner to the LORD in Jerusalem.

Josiah also did away with the necromancers and the mediums, the idols and the fetishes—all the detestable things that were to be seen in the land of Judah and Jerusalem. Thus he fulfilled the terms of the Teaching recorded in the scroll that the priest Hilkiah had found in the House of the LORD.

Why do we take a lamb? Ramban

איש שה לבית אבות טעם המצוה הזאת, בעבור כי מזל טלה בחדש ניסן בכחו הגדול, כי הוא מזל הצומח, לכך צוה לשחוט טלה ולאכול אותו, להודיע שלא בכח מזל יצאנו משם אלא בגזרת עליון. ועל דעת רבותינו שהיו המצרים עובדים אותו (שמו"ר טז ב), כש"כ שהודיע במצוה הזאת שהשפיל אלהיהם וכחם בהיותו במעלה העליונה שלו. וכך אמרו (שם) קחו לכם צאן ושחטו אלהיהם של מצרים:

If indeed the Jews worshipped idols in egypt

What does this say about the exodus?

It would be נהמא דכיסופא

Bread of Shame

What would be our goal for the future redemption?

Sanhedrin 97b

אמר רב כלו כל הקיצין ואין הדבר תלוי אלא בתשובה ומעשים טובים ושמואל אמר דיו לאבל שיעמוד באבלו כתנאי ר' אליעזר אומר אם ישראל עושין תשובה נגאלין ואם לאו אין נגאלין אמר ליה רבי יהושע אם אין עושין תשובה אין נגאלין אלא הקב"ה מעמיד להן מלך שגזרותיו קשות כהמן וישראל עושין תשובה ומחזירין למוטב

§ **Rav says: All the ends** of days that were calculated **passed, and the matter depends only upon repentance and good deeds.** When the Jewish people repent, they will be redeemed. **And Shmuel says: It is sufficient for the mourner to endure in his mourning** to bring about the coming of the Messiah. Even without repentance, they will be worthy of redemption due to the suffering they endured during the exile. The Gemara notes: This dispute is **parallel to** a dispute between *tanna'im*: **Rabbi Eliezer says: If the Jewish people repent they are redeemed, and if not they are not redeemed. Rabbi Yehoshua said to him: If they do not repent, will they not be redeemed at all? Rather, the Holy One, Blessed be He, will establish a king for them whose decrees are as harsh as** those issued by **Haman, and the Jewish people**

Sandhedrin 98a

ואמר רבי יוחנן אין בן דוד בא אלא בדור שכולו זכאי או כולו חייב בדור שכולו זכאי (ישעיהו ס, כא) ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ בדור שכולו חייב דכתיב (ישעיהו נט, טז) וירא כי אין איש וישתומם כי אין מפגיע וכתיב (ישעיהו מח, יא) למעני אעשה

And Rabbi Yohanan says: The son of David will come only in a generation that is entirely innocent, in which case they will be deserving of redemption, **or** in a generation that is **entirely guilty**, in which case there will be no alternative to redemption. He may come **in a generation that is entirely innocent, as it is written: “And your people also shall be all righteous; they shall inherit the land forever”** (Isaiah 60:21). He may come **in a generation that is entirely guilty, as it is written: “And He saw that there was no man, and was astonished that there was no intercessor; therefore His arm brought salvation to Him, and His righteousness, it sustained Him”** (Isaiah 59:16). **And it is written: “For My own sake, for My own sake will I do it; for how should it be profaned? And My glory I will not give it to another”** (Isaiah 48:11).

